

Riksdagens protokoll

2009/10:113

Fredagen den 30 april

Kl. 09.00 – 10.00

Protokoll
2009/10:113

---

1 § Anmälan om inkommet protokollsutdrag från utskott

Tredje vice talmannen anmälde att ett utdrag ur prot. 2009/10:30 från torsdagen den 29 april i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag inkommit från justitieutskottet.

2 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2009/10:335

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:335 Krafttag mot hälsoklyftan
av Luciano Astudillo (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 28 maj 2010.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 22 april 2010

Socialdepartementet

Maria Larsson (kd)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2009/10:342

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:342 Åtgärder för utbildning och jobb till unga
människor

av Carina Adolfsson Elgestam (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 25 maj 2010.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang som inte kan ändras.

Stockholm den 28 april 2010
Arbetsmarknadsdepartementet
Sven Otto Littorin (m)
Enligt uppdrag
Karin Renman
Expeditions- och rättschef

*Svar på
interpellationer*

3 § Svar på interpellation 2009/10:333 om satsning på förnybar energi i Sydafrika

Anf. 1 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Fru talman! Anders Ygeman har frågat om näringsministern kommer att verka för att kritiken mot kolkraftverket Medupi i Sydafrika kommer till Världsbankens kännedom samt om hon är beredd att verka för att Världsbanken i stället bidrar med lån för förnybar energi i Sydafrika.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Låt mig börja med att klargöra att världsbankslånet till det så kallade Eskomprojektet i Sydafrika uppgår till 3,75 miljarder US-dollar, varav ca 3 miljarder US-dollar avser investeringen i det berörda kolkraftverket och drygt 700 miljoner US-dollar avser investeringar i förnybar energi och energieffektivisering. Ytterligare betydande stöd till den förnybara delen av projektet planeras från Clean Technology Fund till vilken Sverige bidrar med finansiering. Lånet från Världsbanken bidrar exempelvis till den största satsningen på solkraft någonsin i ett utvecklingsland. En utomstående expertpanel har tillstyrkt världsbankslånet efter att ha granskat projektet utifrån ett av medlemsländerna fastställt ramverk för utveckling och klimat. Ramverket innehåller bland annat kriterier för när investeringar i fossila bränslen kan godtas. Tekniken som anläggningen kommer att använda är avancerad och effektiv.

Lånet, som godkändes av Världsbankens styrelse den 8 april, syftar till att säkra Sydafrikas energiförsörjning och bidra till övriga södra Afrikas energibehov samt till att främja utvecklingen av en långsiktigt klimatvänlig ekonomi. Tillgången till energi är en nyckelfråga för dessa länders ekonomiska tillväxt och förmåga att bekämpa fattigdom. I Afrika saknar tre av fyra människor tillgång till elektricitet, vilket allvarligt begränsar möjligheten till en dräglig ekonomisk och rättvis social tillvaro.

Sydafrika och Världsbanken anser att nyttjandet av kolkraft i detta läge är det enda rimliga och ekonomiskt hållbara alternativet för att säkra energitillförseln inom den närmaste framtiden. Det är naturligtvis problematiskt ur miljö- och klimatperspektiv att många länder, däribland Sydafrika, fortsatt anser sig tvungna att använda kol för sin elproduktion. Det är därför angeläget att vi samtidigt kan bidra till att länderna väljer så klimatsmarta energilösningar som möjligt.

Stöd till ett utvecklingsland via multilaterala institutioner innebär som regel en klimatvänligare elproduktion än vad som skulle ha varit fallet om landet sökte finansiering från andra kanaler. Världsbankens medver-

kan i det aktuella projektet ger ett tydligt mervärde i form av bland annat tekniskt bistånd och höga miljö- och sociala krav.

Det är naturligtvis viktigt att projekt av denna typ förbereds genom en bred konsultation av bland annat det civila samhället. Vi har betonat detta i diskussionerna om lånet. Vår bedömning är att Världsbanken är väl informerad om de synpunkter som framkommit och i beredningen försökt besvara och beakta dessa. Vi har dessutom framhållit vikten av att genomförandet av projektet övervakas noggrant så att bland annat de miljörelaterade kraven efterlevs.

Sydafrika har ambitioner och en plan för sitt klimatarbete. Enligt landets nationella strategi för hållbar utveckling är det långsiktiga målet att minska växthusgasutsläppen, bland annat genom förnybar energi och energieffektivitet. Utmaningen består i att kombinera ekonomisk utveckling med minskade utsläpp av växthusgaser. Genom lånet etableras nu ett långsiktigt samarbete mellan Världsbanken och Sydafrika för omställningen till en klimativänlig ekonomi. Sverige är också berett att stödja Sydafrika i detta avseende. I samband med mötet i den binationella kommissionen för Sydafrika och Sverige i mars i år beslutades att en arbetsgrupp skulle tillsättas med uppdrag att fördjupa samarbetet inom energi-effektivisering och förnybar energi.

Anf. 2 ANDERS YGEMAN (s):

Fru talman! Klimatkrisen accelererar. De senaste rönen tyder på att vi behöver sätta in insatser betydligt snabbare än vad forskarna hittills har trott. Samtidigt har världen drabbats av den ekonomiska krisen. Och i Sverige har regeringen stått handfallen inför jobbkrisen och låtit massarbetslösheten bita sig fast. Risken är att den ekonomiska krisen används som argument för att inget göra. De som länge argumenterat för att klimatomställningen, som vi behöver göra, kommer att bli för dyr hittar i finanskrisen nya argument.

Därför behöver Sverige och andra länder driva på processen ännu hårdare och argumentera för det omvända perspektivet. Finanskrisen ger möjlighet att klara också klimatkrisen. Genom att välja att göra investeringar i ny miljövänlig teknik kan vi skapa nya gröna jobb och samtidigt kraftigt minska utsläppen av växthusgaser.

Tyvärr går den svenska regeringen och Världsbanken i rakt motsatt riktning. Av bankens utlåning går fem gånger mer till investeringar i kol, gas och olja än vad som investeras i förnybar energi. Och även om en del lovvärda initiativ har tagits av banken går utvecklingen åt fel håll. Medan utlåningen till förnybar energi har ökat med 11 procent har utlåningen till fossil energi ökat med 165 procent. Ett exempel är det vi diskuterar här i dag, kolkraftverket Medupi i Sydafrika. När det står klart kommer det enligt uppgift att bli den tredje största utsläppskällan av koldioxid i världen.

Sverige bidrar med 2 miljarder kronor till Världsbanken, som finansierar kolkraftsbygget. Maud Olofsson har i sydafrikansk press lovordat bygget och utlovat ett aktivt svenskt stöd. Så blev det också. Den svenska regeringens representant röstade för miljardsatsningen på kolkraft.

Regeringen kallar Sveriges klimatmål för de ambitiösaste i världen. Regeringens mål är att minska utsläppen i Sverige med 14 miljoner ton koldioxid till år 2020. Regeringens satsningar på kolkraftverk i Sydafrika

kommer att öka utsläppen med 25 miljoner ton, alltså nästan dubbelt så mycket som hela den svenska minskningen fram till år 2020.

Gunilla Carlsson, är det rimligt att svenska skattebetalare ska bidra till att bygga nya enorma utsläppskällor med gammal teknik? Varför ska vi aktivt bidra med svenska skattepengar till projekt som omintetgör hela den svenska klimatansträngningen?

I Sverige kämpar vi med att ställa om vårt energisystem. Vårt mål är att göra oss oberoende av fossil energi. Är det då rimligt att vi satsar miljarder av svenska skattemedel för att bygga nya kolkraftverk i andra länder?

Anf. 3 CARL B HAMILTON (fp):

Fru talman! Det är riktigt, som Anders Ygeman säger, att klimatkrisen accelererar och är mycket allvarlig. Men samtidigt måste man då veta hur verkligheten ser ut.

Om man i Sydafrika vill ha mer elektricitet, vilket krävs om landet ska fortsätta sin utveckling – och man ska inte bara betjäna Sydafrika utan hela södra Afrika där tanken är ett kolkraftverk – då måste man ha ett alternativ.

Anders Ygeman står här och talar om vind och våg, förnybar energi, men det räcker inte. Det räcker inte alls. Det som hela den här debatten lider av är att man inte förstår, eller inte vill förstå, att vind och våg och en del andra energislag, bioenergi, inte kan ersätta kolkraft i de här länderna. Det som möjligen kan göra det är mer kärnkraft, för det är sådana storleksordningar på energitillförseln som vi här diskuterar.

Socialdemokraternas och oppositionens politik på detta område är flummig, kan man säga, men den är också ologisk. Det är i och för sig inte något motsatsförhållande. Ni säger nej till CCS som innebär att man renar kolkraftverk genom koldioxidavskiljning. Miljöpartiet och Vänsterpartiet säger helt nej till det, och Socialdemokraterna är djupt skeptiska. Ni säger nej till kärnkraft som är ett koldioxidfritt energislag.

Om nu Sydafrika sökt lån hos Världsbanken för ett kärnkraftverk hade ni också sagt nej, eller hur? Eftersom ni är emot kärnkraft i Sverige är ni väl emot kärnkraft även i Sydafrika. Ni hade sagt nej till ett stort koldioxidfritt kraftverk som hade kunnat vara ett alternativ till kolkraften.

Jag vänder mig emot gottköpsresonemangen som bortser från hur verkligheten ser ut. Sydafrika behöver mycket stora energitillgångar, men ni säger inte heller ja till de alternativ man skulle kunna tänka sig, nämligen CCS och kärnkraft.

Finns det ett svar på hur oppositionen hade ställt sig till en ansökan om att bygga kärnkraft eller CCS-anläggningar i anslutning till kolkraftverk i Sydafrika? Det skulle jag vilja veta.

Jag tror att man får vara lite försiktig när man säger att beslutsfattare i andra demokratiska länder inte förstår sitt eget bästa. Vad Anders Ygeman indirekt säger är att sydafrikanerna inte är lika begåvade som de svenska Socialdemokraterna. De förstår inte att det vore bättre att satsa på vindkraft eller biogas, så därför ska vi utifrån hindra dem från att fullfölja sina egna planer.

Sydafrika har en helt annan situation än Sverige, även beträffande önskan om en ekonomisk utveckling och att minska fattigdomen, men det är också ett demokratiskt land.

Man kan tycka att andra länder fattar felaktiga beslut och kritisera dem för det, vilket vi också gör, men när det kommer till demokratier måste man vara lite försiktig. Ska man vinna någon som helst sympati för den egna ståndpunkten i ett annat demokratiskt land måste man också peka på alternativ för beslutsfattarna i detta land.

Anders Ygeman och oppositionen erbjuder i detta sammanhang inget alternativ över huvud taget. Ni säger bara nej. Vad ska Sydafrika då få sin ström från? Finns det ett svar på den frågan, Anders Ygeman?

Anf. 4 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Fru talman! Jag är glad att vi har denna diskussion i dag, för det gör det möjligt att lyfta fram en fråga som är ett dilemma. Det är också viktigt att vi håller oss till fakta i debatten. Sverige bidrar inte ensamt med miljarder till att investera i kolkraft i Sydafrika. Vi är en av de stora givarna till Världsbanken där vi tillsammans med andra fattar beslut. Detta vet Anders Ygeman.

Vi har i Världsbankens styrelse kommit att ställas inför om vi ska understödja sydafrikanernas strävan till hållbar utveckling både socialt och ekologiskt när de kommer till Världsbanken med förfrågan om ett lån för en gigantisk investering eller säga att de får söka finansiering någon annanstans.

Vi vet att tillgången på energi är en förutsättning för att man ska kunna få fungerande tillväxt. I Sverige har vi lärt oss att det går att förena tillväxt med minskad klimatpåverkan, men vi är ett mycket välutvecklat land. Vi vet att många av de alternativ som står till buds för sydafrikanerna, som sol och vind, är uppemot två och en halv till fyra gånger så dyra och att dessa alternativ enligt noggranna undersökningar, som är kvalitetssäkrade av Världsbanken ur både ekologiskt och socialt perspektiv, inte kan tillgodose det behov som finns. Alltså hade vi att hantera en låneansökan för ett kolkraftverk.

Om vi i stället hade sagt nej, och jag vet inte om det är det Anders Ygeman förespråkar, hade vi då fått möjligheten att göra den största satsningen någonsin på förnybart i ett utvecklingsland? Här går 260 miljoner US-dollar i projektet direkt till förnybart, vilket jag tror annars inte hade skett. Det kommer att betyda mycket för utvecklingen av teknik och också på sikt pressa ned kostnaderna för de alternativa energikällorna.

Vi stod inför ett dilemma. Ska vi tycka att detta är bra eller inte? Vi visste att investeringen förmodligen hade gjorts i vilket fall eftersom sydafrikanerna är suveräna att fatta egna beslut. Är vi med och ger ett lån har vi möjligheter att påverka och driva på för mer förnybart samtidigt som vi inte förvägrar sydafrikanerna rätten till utveckling och fattiga människors tillgång till energi med rimlig prissättning, vilket också ingår i paketet. Det har förts diskussioner om hur man tillförsäkrar alla energi till rimliga priser, hur man energieffektiviserar och om hur energimarknaden ska kunna fungera bättre i Sydafrika. Här har Sverige nu tagit ett ansvar med detta beslut.

Vi har länge påverkat banken att vara duktigare på förnybart. Den svenska regeringen har inte minst i utvecklingssamarbetet lyft fram dessa

frågor. Sida och Världsbanken har etablerat en bra dialog om hur man generellt ska jobba med mer förnybart. Vi driver på.

Jag tror att detta projekt är ett sätt att lyfta upp dessa dilemman, visa hur vi kan jobba med dessa frågor och framför allt öka investeringarna också till det förnybara. Det kan också skapa ett bättre politiskt beslutsfattande i utvecklingsländerna då man förstår att tillväxt och klimatansvar går att förena.

Anf. 5 ANDERS YGEMAN (s):

Fru talman! Låt mig först göra en reflexion över Carl B Hamiltons inlägg. Han ställde alla frågor till oppositionen och ingen fråga till statsrådet. Det är en spännande debatteknik, och man kan undra vad han gör i denna interpellationsdebatt. Jag noterar också att han for med osanning när det gäller CCS. Hade han bemödat sig att läsa den gemensamma energi- och klimatmotionen från Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Socialdemokraterna hade han sett att vi är positiva till CCS.

När det gäller Gunilla Carlsson och stödet till mångmiljardsatsningen på kolkraftverk i Sydafrika måste man ställa sig frågan: Om Sverige har målet att bli fossiloberoende och åker ned till Köpenhamn och ställer krav på u-länderna att de ska bli fossiloberoende – det gjorde Sverige, vilket bidrog till klyftan mellan de rika och fattiga länderna – varför ska då inte Sydafrika bli fossiloberoende?

När vi ger lån till en satsning där fyra femtedelar är kolkraft och en femtedel är förnybart, hur hjälper det Sydafrika att bli fossiloberoende?

Lite utmanande kan man ställa frågan: Med den takt av investeringar som Gunilla Carlsson vill bidra med, när kommer Sydafrika att klara att göra sig oberoende av fossil energi?

Vi hjälper till att bygga fast Sydafrika för lång tid i dåtidens energislag.

I sin utvärdering säger Gunilla Carlsson att Världsbanken skriver att det inte vore ekonomiskt försvarbart att satsa på annat än kolkraftverk i Sydafrika. Delar du, Gunilla Carlsson, uppfattningen att det inte är ekonomiskt försvarbart att satsa på något annat än kolkraft?

Sydafrika är inte vilket utvecklingsland som helst. Det är ett relativt rikt land. Det är med all säkerhet södra Afrikas rikaste land och ett av de länder som kommer i världsekonomin. De är så rika att det har råd att köpa nya stridsflygplan, vilket uppenbarligen är ekonomiskt försvarbart, och Sverige gör stora insatser för att få dem att köpa.

Om det inte är möjligt i Sydafrika, vilka u-länder kan då ha ekonomiska möjligheter att bygga förnybar energi? Finns det något utvecklingsland som skulle kunna göra sig fossiloberoende, Gunilla Carlsson?

Detta är givetvis ingen kritik av Sydafrika eller den sydafrikanska regeringen, vilket Carl B Hamilton försökte insinuera. Det här är en kritik av den svenska regeringen som säger en sak i Köpenhamn men en annan på världsbanksmötena, en sak i riksdagens kammare men en annan i Världsbankens styrelserum.

Låt mig berätta en historia från Dalarna, som ju ligger ganska långt från Sydafrika. Där har regeringen bidragit till ett projekt som heter Klimatpirat – med rätt att kapa koldioxiden. Det är ett samarbete mellan Studieförbundet Vuxenskolan, Borlänge kommun,

Borlänge Energi, Falu kommun med flera. Deltagarna ska minska sina koldioxidutsläpp.

En av de deltagande kvinnorna bloggar om hur hon försöker undvika att äta kött och allmänt dra ned på sin konsumtion – allt för miljöns och klimatets skull.

Vad är insatserna i Dalarna värda om ni samtidigt bygger ny kolkraft som släpper ut nästan dubbelt så mycket som hela den svenska minskningen är tänkt att vara till 2020? Vad säger du till dem i Dalarna när ni lånar ut miljarder i världsbanksrummen till ny kolkraft?

Anf. 6 CARL B HAMILTON (fp):

Fru talman! Anders Ygeman är uppenbart besvärad av min medverkan i debatten. Han har svårt att värja sig och kan inte svara på frågan. Jag frågade: Skulle Anders Ygeman och hans parti – kanske oppositionen i sin helhet – säga ja eller nej till en ansökan om att få låna till ett kärnkraftverk i Sydafrika?

Anders Ygeman talar flera gånger om att han vill ha ett fossiloberoende Sydafrika. Det skulle vara ett viktigt inslag i en sådan strategi. Det är egentligen det enda som skulle kunna ersätta ett stort kolkraftverk.

Ett svar på den frågan är att det inte finns något svar. Därför värjer sig Anders Ygeman genom att tala om att jag är en besvärlig figur i debatten som bara ställer frågor till Anders Ygeman som han inte kan svara på.

Jag kommer att bita mig fast vid frågan.

Anders Ygeman, om ansökan gällde ett kärnkraftverk i Sydafrika skulle ni då ha tagit upp det i kammaren och kritiserat den svenska regeringen med samma typ av argument som ni använder när det gäller kolkraftverket? Skulle ni även kritisera Sydafrika för att de investerar i kärnkraft? Det är ett alternativ.

Jag vill veta om ni talar med dubbel tunga, det vill säga har en strategi i Sydafrika och en annan i Sverige. Ni är ju helt emot kärnkraft i Sverige och vill avveckla den. Gäller det även Sydafrika? Vill ni att det inte ska bli några nya kärnkraftverk i Sydafrika?

Finns det ett svar på den frågan, Anders Ygeman? Finns det ett svar på frågan hur Socialdemokraterna ställer sig till en låneansökan om den gäller kärnkraftverk i Sydafrika?

Anf. 7 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Fru talman! Det är inte Sverige som bygger kolkraftverk i Sydafrika. Det är sydafrikanerna som i demokratisk ordning har inventerat behoven och fattat beslut efter egna överväganden. Det har naturligtvis varit en stark debatt om detta i Sydafrika när det gäller miljö och annat. Man har fattat beslutet att för att tillgodose energibehoven nu vill man, som många andra länder, investera också i kolkraftverk.

Afrika står för ungefär 4 procent, vill jag minnas, av världens samlade koldioxidutsläpp. Anders Ygeman argumenterar utifrån att Sydafrika som är ett relativt rikt land borde satsa enbart på förnybart. Så tolkar jag angreppen på mig.

När Världsbanken gör en bedömning av vad som är ekonomiskt försvarbart väger man in att alternativen för det omedelbara behovet inte går att täcka enbart med förnybart och att det skulle bli två och en halv till

fyra gånger så dyrt. Det är ett land som kämpar med djupa fattigdomsklyftor och har stora problem och ambitiösa planer när det gäller tillgång till vatten och energi. De fattiga drabbas värst av att inte ha tillgång till energi.

Nu finns det ambitiösa planer i Sydafrika. De har fattat beslutet. Bedömningen är att de kommer att bygga ut kolkraften i vilket fall som helst. Var det rätt eller fel att via Världsbanken subventionera ett lån som gör att vi kan accelerera satsningarna på förnybart på ett sätt som aldrig annars hade skett i Sydafrika?

Regeringens bedömning är att det var rätt. Det sänder en viktig signal om att det inte är utvecklingsländerna, där Sydafrika ingår, som är boven i dramat i koldioxidkampen. Det är de rikaste utvecklade länderna som i dag släpper ut det mesta.

Hur kan vi överföra kunskaper, teknik och förmåga och få de snabbväxande utvecklingsländerna att anamma vår teknik? Jag tror att det är just genom politiskt och ekonomiskt engagemang som vi kan påverka.

Om vi, som Anders Ygeman tycker, hade avstått tror jag att han hade fått se att denna investering hade ägt rum ändå. Den hade antagligen finansierats på marknaden. Det hade inte blivit något förnybart. Det hade antagligen blivit den typ av teknik som många av de kinesiska kolkraftverken i dag förses med.

Hade det varit bra för miljön? Nej, jag tror inte det. Hade det varit bra för utvecklingen? Nej, det tror jag inte heller. Nu kan vi väva in också sociala aspekter i en dialog.

Hade det varit bra för synen på vem som har rätt att släppa ut koldioxid? Jag vill hävda sydafrikanernas rätt till utveckling. Jag tycker att vi ska ha ett tuffare klimatåtagande i Sverige. Det är vad regeringens politik går ut på för att möjliggöra en omställning i världen.

De fattigaste sydafrikanerna ska inte ställas mot klimatsmarta dalmassar. I Sydafrika har 81 procent av hushållen tillgång till energi, och 20 procent har inte det. Det är de fattigaste som saknar tillgång till energi.

Jag tror att vi med det engagemang som den svenska regeringen visar har möjlighet att diskutera och argumentera för att de ska ha rätt till utveckling och tillgång till energi på ett så ekologiskt, socialt och ekonomiskt försvarbart sätt som möjligt.

Anf. 8 ANDERS YGEMAN (s):

Fru talman! Sydafrikas regering bär naturligtvis ansvaret för Sydafrikas utveckling. Sydafrikas regering bär ansvaret för de sydafrikanska besluten. Den svenska regeringen bär ansvaret för den svenska regeringens beslut – i det här fallet beslutet att aktivt stödja en av världens största investeringar i ny kolkraft.

Det är talande att Gunilla Carlsson bara ser ett alternativ för Afrika, nämligen mångmiljardsatsningar på ny kolkraft och att regeringsunderlaget Carl B Hamilton bara ser en lösning för Sydafrika, nämligen ny kärnkraft. Mycket tydligare än så kan inte regeringens klimatambitioner sammanfattas – kolkraft och kärnkraft. Det är den gamla energin som ska lösa de nya utmaningarna. Vi ska fortsätta att bygga fast oss i gårdagens teknik. Vi ska inte våga satsa på det nya och det gröna.

Man kan, med förlov sagt, undra hur en satsning på 80 procent ny kolkraft kan bidra till att klara Sydafrikas klimatutmaning.

Gunilla Carlsson sade att det här kolkraftverket nog hade blivit byggt ändå och att vi nu får lite förnybar energi. Om vi vill använda svenska skattebetalares pengar för att stödja förnybar energi – vore det inte bättre om vi använde pengarna till lån till förnybar energi i stället för att låna ut dem till ett av världens största kolkraftprojekt?

Jag tror inte att det går att skilja på Dalarna och Sydafrika; vi delar nämligen *ett* jordklot. Det är samma koldioxid. Det är samma klimat. Den koldioxid man släpper ut i Dalarna är precis lika farlig som den man släpper ut i Sydafrika. Man kan inte ha en politik för Sverige och en för Sydafrika. Man måste ha en politik för världen.

Anf. 9 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Fru talman! Jag sade att jag välkomnade debatten. Jag hör ingenting från Anders Ygeman om rätten till utveckling för de fattigaste sydafrikanerna. Jag hör ingenting om hur man ska se till att omedelbart få i gång en social utveckling i Sydafrika med de fattigdomsfickor som finns där.

Det är att snedvrیدا debatten att säga att vi bara satsar på fossilanvändning i utvecklingsländerna. Härmed introduceras och utvecklas ju möjligheter för mycket mer förnybart. Efterfrågan på förnybar energi, kunskaper och tekniken har vi drivit på i Världsbanken och andra multilaterala forum. Problemet är att den befintliga tekniken tyvärr har ett försprång. Jag tycker inte att vi kan ålägga utvecklingsländerna att omedelbart gå över till de oprövade och kanske inte lika effektiva sol, vind och vatten.

Mycket av det ansvaret har vi här hemma. Därför har regeringen beslutat att vi ska ha förnybart och ställa om till en klimatneutral ekonomi framöver.

Det är väldigt intressant att konstatera att Socialdemokraterna tydligt har tagit ställning. Om man hade varit i regeringsställning hade det här dilemmat bedömts som att man inte ska engagera sig i Sydafrikas utveckling och att man inte inom Världsbanken ska vara delaktig i en dialog där vi introducerar mer förnybart. Man ska inte diskutera rätten till social och ekologisk utveckling och inte se sydafrikanernas perspektiv utan se detta som ett rent nationellt engagemang.

Jag tycker att det är ledsamt att se att man inte har större beredskap att hantera den här typen av utvecklingsdilemman. Detta kommer som sagt att tolkas som att man har överprövat sydafrikanernas beslut, och jag är lite förvånad över att höra detta från Socialdemokraterna.

Överläggningen var härmed avslutad.

4 § Svar på interpellation 2009/10:320 om tillvaratagande av ny-anländas kompetens

Anf. 10 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO

SABUNI (fp):

Fru talman! Luciano Astudillo har frågat arbetsmarknadsministern vilka åtgärder han avser att vidta för att säkerställa att individens kompetens tillvaratas även efter det att den så kallade etableringsplanen löpt ut

och för att säkerställa att valideringen av akademikers examina sker på ett enhetligt och rättssäkert sätt. Vidare har Luciano Astudillo frågat vilka insatser arbetsmarknadsministern avser att göra i avsikt att bygga ut yrkessvenskan för invandrarakademiker runt om i landet. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Jag kan försäkra att regeringen delar den uppfattning som Luciano Astudillo framför, att arbetsmarknadsintroduktionen för nyanlända varit undermålig. Det har lett till ett oacceptabelt slöseri med nyanländas kompetens och samhällets resurser. Den reform för nyanländas etablering som regeringen genomför syftar till att komma till rätta med tidigare missförhållanden på området. Jag är glad över att Luciano Astudillo och Socialdemokraterna numera delar regeringens uppfattning att Arbetsförmedlingen bör ha huvudansvaret för etableringen.

De nyanlända som omfattas av reformen har rätt till en individuell etableringsplan som kan omfatta två år. Under den perioden får individen del av ett förstärkt stöd från staten i syfte att snabba på arbetsmarknadsetableringen. Insatserna ska utgå från tidigare utbildnings- och yrkeserfarenhet. När tiden för etableringsplanen har löpt ut upphör det förstärkta stödet. De som fortfarande är utan arbete kommer dock att ha fortsatt full tillgång till hela det offentliga utbudet av utbildningar, arbetsmarknadsinsatser, rehabilitering och så vidare, på samma villkor som alla andra invånare i landet.

Högskoleverkets arbete med bedömning av utländska utbildningar är ett viktigt instrument för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden för personer med utländsk högre utbildning. Regeringen har gett Högskoleverket ett förtydligat uppdrag att vidareutveckla metoder för bedömning av utländsk utbildning. Högskoleverket ska inom ramen för detta arbete samverka med andra myndigheter såsom Verket för högskoleservice, Statens skolverk och Myndigheten för yrkeshögskolan samt universitet och högskolor, i syfte att förbättra och stärka samordningen av bedömning av utländsk utbildning. Myndigheterna arbetar nu tillsammans för att förbättra och stärka samordningen av bedömning av utländsk utbildning, bland annat genom att skapa en kunskapsbank med erfarenheter av arbetet. Syftet är att skapa enhetliga, rättssäkra och snabba bedömningar av utbildningarna. Uppdraget ska redovisas i årsredovisningen för 2010.

Ett nytt elektroniskt ärende- och dokumentationssystem har bidragit till att antalet avslutade bedömningsärenden har ökat. Enbart under 2009 avgjorde Högskoleverket 4 804 ärenden och utfärdade 3 495 bedömningsutlåtanden över utländska akademiska examina. Det innebär att närmare 600 fler personer fick ett bedömningsutlåtande under 2009 jämfört med året innan.

År 2007 lanserade Högskoleverket den så kallade bedömningsportalen. Portalen är en webbtjänst för alla som arbetar med bedömning av utländsk utbildning på universitet och högskolor, i kommuner eller hos Arbetsförmedlingen. Portalen ger vägledning i bedömningsarbetet, bland annat genom information om de bedömningar som Högskoleverket har gjort.

Regeringen har gett Myndigheten för yrkeshögskolan ansvaret för att samordna och stödja en nationell struktur för validering. Myndigheten ska också, i samverkan med berörda myndigheter, främja utbildningsväsendets och branschernas medverkan när strategier, metoder och inform-

ation inom valideringsområdet utvecklas. Myndigheten för yrkeshögskolan har också fått öronmärkta medel för validering av utländsk yrkeskompetens.

Regeringen delar uppfattningen att svenskundervisningen för invandrare så långt som möjligt bör anpassas efter individens förutsättningar och intressen. De yrkesinriktade sfi-utbildningar som en del kommuner anordnar är goda exempel på detta. Regeringen uppmuntrar en fortsatt utveckling av undervisningens kvalitet och har bland annat öronmärkt medel för kompetensutveckling av sfi-lärare. Stockholms universitet har också tagit initiativet till den första specifika utbildningen i Sverige för lärare inom sfi. Utbildningen planeras starta hösten 2010.

Regeringen anser också att ett system med sfi-peng väsentligt skulle kunna höja kvaliteten, flexibiliteten och individanpassningen inom sfi. Regeringen avser därför att ta fram ett förslag till hur ett system med sfi-peng ska utformas.

Regeringen är medveten om att sfi-utbildningar ofta förutsätter samarbete mellan flera kommuner för att ett tillräckligt elevunderlag ska kunna uppnås. I fjärde paragrafen i den nya lagen om etableringsinsatser anges att länsstyrelserna ska främja samverkan mellan berörda kommuner och myndigheter, företag och organisationer som anordnar aktiviteter för nyanlända. Länsstyrelserna har också tillgång till medel som kan användas för regional samordning av etableringsinsatserna, inklusive sfi.

Anf. 11 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka integrationsministern för svaret.

Med all respekt för Nyamko Sabuni hade jag verkligen sett fram emot ett samtal med Sven Otto Littorin om de här frågorna. Den reform ni genomför lämnar ju i praktiken över det viktigaste ansvaret för etableringen av nyanlända till hans departement och de myndigheter han rör över. Men nu tar vi ett samtal med Nyamko Sabuni. Det är lika roligt och intressant varje gång.

Utgångspunkten är följande. Under många år har vi i Sverige varit väldigt dåliga på att ta vara på den kompetens och de utbildningar nyanlända människor har med sig från andra länder, något som nu senast redovisades av fackförbundet Jusek i en väldigt spännande rapport. Skälen till det är många – långa asylprocesser, onödigt lång väntan på att komma i gång med introduktion och att lära sig språket, otillräcklig individualisering och specialisering i svenskutbildningarna samt bristande engagemang och i det närmaste obefintlig närvaro från Arbetsförmedlingen.

År 2007 var det så allvarligt att SKL, Sveriges Kommuner och Landsting, slog larm om att den nuvarande regeringens politik inte stöttade nyanlända. Så lite som två av tio nyanlända som skrevs in på Arbetsförmedlingen fick någon hjälp över huvud taget.

Dessa brister har givetvis missgynnat alla människor som kommer till vårt land oavsett utbildningsbakgrund. De har särskilt missgynnat dem som har väldigt låga utbildningar men också akademiker.

Den här debatten skjuter in sig just på gruppen nyanlända akademiker. Anledningarna till det är flera. Först och främst borde rimligtvis människor som har mycket utbildning och kompetens med sig i bagaget

vara lättare att få in i samhället. Vidare är detta en av de största grupperna. Nyanlända med akademisk bakgrund var den största gruppen 2007 och 2008. Det är alltså en viktig grupp människor som kommer in i vårt land. Dessutom är det dyrt med utbildning, och har människor med sig en utbildning borde vi vara bättre på att ta vara på den. Det finns alltså flera skäl till att detta är en viktig grupp.

Den här debatten har också en utgångspunkt i reformen att flytta ansvaret till Arbetsförmedlingen. Även om vi välkomnar den finns det väldigt många brister, och det är dem jag pekar på i interpellationen och i den här debatten. Låt mig ta ett par exempel.

Ta etableringslotsarna, en reform som regeringen genomfört. Dessa kommer att få full ersättning bara om den nyanlända får arbete under de två åren. Vad säger det? Jo, den incitamentsstruktur som regeringen nu bygger in kommer att leda till att vi får fler högutbildade som blir taxi-chaufförer, som öppnar pizzerior och städfirmor eller som jobbar inom de branscherna. Jag välkomnar och hyllar alla de människor som gör det, men de facto är incitamentsstrukturen sådan.

Ta kompletterande utbildningar. Ja, det finns många goda exempel på sådana, men de är alldeles för få. Dessa utbildningar är öar, trots att denna grupp som sagt är en av de största.

Ta valideringssystemet. Det spretar. I flera insatser utföll validering med olika mål. Visst är det så att Myndigheten för yrkeshögskolan har fått ett samordnande ansvar, men det avser validering utanför den akademiska utbildningen, inte för alla.

Anf. 12 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! Det är naturligtvis med viss bävan man kastar sig in i en debatt med så utomordentligt lysande företrädare för svenskar som är födda i helt andra länder. För oss som är födda i antingen Uddevalla eller Eksjö är det en stor ära att få delta i denna typ av debatt i Sveriges riksdag. Detta är nämligen en av de allra viktigaste debatterna vi har i Sverige.

Vi ser just nu runt om i Europa fruktansvärda scener när det gäller hur man betraktar främlingar. Vi har debatten i Storbritannien, som borde handla om annat. Vi har ett val i Holland som man kan redan nu känna rysningar inför. Vi har sett det i Belgien, och vi ser det i Ungern och Österrike. Därför är det naturligtvis otroligt viktigt – och det kanske är det allra mest centrala – hur vi ser på de människor som kommer till vårt land och som alla vi som är eniga här välkomnar. Vi välkomnar inte minst Luciano Astudillos ordval om att vi ska ha ett samtal om detta, för det är otroligt viktigt.

När vi ser på vilka människor det är som kommer från andra länder ser vi att det är sådana som har brutit upp. Det är det viktigaste. Det är ett oerhört stort steg för varje människa att bryta upp från den hemmiljö, god eller dålig, man har haft för att kasta sig ut i världen. Det är min erfarenhet, fru talman, att alla de människor som kommer till vårt land har väldigt höga ambitioner att etablera sig på det ena eller det andra sättet i vårt land. Här måste jag säga att jag inte tycker att vi har lyckats särskilt väl.

När det gäller just ordet ”kompetens” kan vi som Luciano Astudillo säga – och det håller säkert statsrådet också med om – att vi dess värre har en alltför välutbildad taxiförarkår i det här landet. Vi har alla upplevt

att det är på det sättet. Just den kompetens man för med sig till det här landet har vi väldigt svårt att ta hand om. Det har naturligtvis att göra med språkkunskaperna. Det är svårt att etablera sig på arbetsmarknaden med bristande språkkunskaper.

Man kan dock vända på detta. I Stockholms län har vi haft ett folkpartistiskt program kallat Jobbiga gruppen, där jag har varit ordförande. Statsrådet har ännu inte blivit bekant med detta, men vi håller på med det. Vi har tittat på hur vi utöver den förmedlingsverksamhet Arbetsförmedlingen har ska kunna ta till vara just denna kompetens och återföra den språkkunskap vi har så rikligt av i Sverige. Det finns också kulturell och kommersiell kännedom om andra länder. Jag tror att inte minst småföretagsamheten skulle kunna dra nytta på många olika sätt.

Här har vi ett område där Arbetsförmedlingen kanske inte är den yttersta kompetensen. Vi kanske i stället måste se ytterligare möjligheter. Det handlar inte heller om sfi, utan detta är ett tredje område. Hur tar man till vara denna kompetens? Det gäller inte minst inom kommersiell verksamhet där man arbetar mot andra länder och företag som vi svenskar med våra begränsade språkkunskaper inte riktigt känner till. Här tror jag att det oavsett vilken regering vi har finns väldigt mycket att göra framöver.

Fru talman! Jag vill avsluta så som jag alltid brukar göra. Den främlingsfientlighet vi ser är förskräcklig. Jag brukar ha ett litet talesätt, och det är så här: Den främling du ännu inte mött kan i morgon vara din bästa vän. Jag tror att det är ett väldigt klokt sätt att se på hur vi ska betrakta dem som inte är födda i Uddevalla eller Eksjö.

Anf. 13 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Fru talman! Luciano Astudillo beskriver de olika problem som finns i mottagandet av nyanlända, och jag delar i många stycken denna historiebeteckning. Insatser har satts in för sent, och insatser har inte varit anpassade till individernas behov och förutsättningar. Jag delar också uppfattningen att Arbetsförmedlingen inte alltid har tagit sitt ansvar.

Till Arbetsförmedlingens försvar kanske man ska säga att det aldrig har funnits konkreta direktiv om hur de ska ta ansvar för de nyanlända. Framför allt har det heller aldrig funnits resurser för att göra det. Jag tror nämligen att det behövs resurser om man ska ta hand om, hjälpa och stödja en grupp människor som varken har språket eller arbetsmarknads-erfarenhet från den svenska arbetsmarknaden. Detta är någonting som inte har funnits på plats tidigare. Nu finns det dock där, och jag är övertygad om att Arbetsförmedlingen nu kommer att sköta sin uppgift på ett bra sätt.

När det gäller Juseks rapport delar jag inte slutsatsen, som jag har läst delvis i rapporten men också i artiklar, om att etableringstiden är så kort att det kommer att vara till nackdel för många akademiker. Jag tror att etableringstiden ska vara så kort som möjligt med dessa starka insatser. Det viktiga är att insatserna kommer i tid. Insatserna är individuellt anpassade, och efter dessa två år ska man kunna ta del av den generella politiken. Där är det viktigt att den generella politiken faktiskt tar hänsyn till de behov som relativt nyanlända till vårt land har. Att ha introdukt-

ionstider som sträcker sig över fem, sex eller sju år tror jag dock bara är olyckligt för både den enskilde och samhället i stort.

När det gäller oro för lotsar och det incitamentsystem vi har för utbetalningar av ersättningar får vi väl följa upp och se hur det går, men jag ser att det finns många olika aktörer som har goda incitament med det system vi bygger – Arbetsförmedlingen och också den enskilda lotsen. Det allra viktigaste här är dock att en etableringsplan och de insatser som finns i den kommer att ställas upp av Arbetsförmedlingen i samarbete med den enskilde nyanlände och att den kanske så småningom kompletteras med hjälp av lotsen när man väl har valt en och kanske ser andra möjligheter.

Det vore jättekonstigt om man först har en etableringsplan med etableringsinsatser som kanske handlar om kompletterande högskoleutbildningar för att sedan bara strunta i det man har gjort och hamna i lågkvalificerade jobb. Återigen: Det är inte alls fel att kanske börja där för att kunna börja försörja sig och få in en fot på arbetsmarknaden, men jag ser inte att den risken är överhängande om etableringsplanen tar fasta på individuellt anpassade insatser. Då är detta det mål man har fastställt från Arbetsförmedlingens, den enskildes och lotsens håll som man ska leva upp till.

I övrigt försökte jag tala om att valideringssystemet behöver utvecklas och byggas ut, och det är precis det arbete som pågår. Jag läste upp en massa åtgärder som pågår och flera olika aktörer som är inblandade, men samverkan måste också fungera på ett bättre sätt. Fler får sina utbildningar validerade. Många gånger har problemet varit att den enskilde kanske inte har haft information om vart man ska vända sig för att få sin utbildning validerad, eller också har man funnit att utländska utbildningar inte riktigt motsvarar de svenska. Då har man behövt studera i många år, och många har valt bort att behöva komplettera sina utbildningar med två eller tre år när de anser att de redan har jobbat och praktiserat.

Jag tror dock också att vi behöver bli ännu bättre på validering och framför allt på att bygga ut kompletterande utbildningar. Ju bättre vi är på att ha individanpassade åtgärder, desto bättre kommer vi också vara på att sätta in resurser där de behövs som mest. Det är min övertygelse.

Anf. 14 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Först har jag några reflexioner kring Gunnar Andréns inlägg. Det är så att synsätt är viktiga, och jag betraktar enligt mitt synsätt definitivt inte Nyamko Sabuni som en främling utan som ett svenskt statsråd. Man får nog fundera på hur man väljer orden.

Entreprenörskap är också viktigt. Därför har vi i vårt nya förslag sagt att vi särskilt vill se ett spår som vi kallar Svenska för företagare. Vi har också lagt fram förslag i kammaren om riskkapitalavdrag, vilket skulle vara särskilt gynnsamt för denna grupp. Ofta saknar man den förankring och de nätverk på arbetsmarknaden som gör att man kan få till pengar för att få i gång ett företag. Det finns mycket vi kan göra på detta område. Det är bara att följa de förslag vi har lagt fram. Då skulle vi förbättra villkoren även för dem som vill starta och driva eget företag och ser det som en möjlighet att starta upp igen här i Sverige.

Nyamko Sabuni missar poängen med denna debatt. Poängen är inte i första hand att se alla de historiska problem som har varit. Jag tror att

Nyamko Sabuni delar grundsynen att för lite har gjorts och att fel insatser har gjorts. Poängen är i stället att skjuta in sig på de problem och brister som finns i de reformer regeringen nu verkställer.

Etableringslotsarna igen: Det är problematiskt att man kommer att ha ett betalningssystem som premierar att lotsarna sätter människor i arbete och inte uppmuntrar dem till kompletterande utbildningar. Risken är uppenbar att människor med höga utbildningar och långa erfarenheter hamnar i en situation där det är bättre för dem att snabbt komma in i ett arbete, vilket som helst, än att ta vara på den erfarenhet de har med sig.

När det gäller svenska för invandrare tycker jag att det är bra att Stockholms universitet höjer kvaliteten. Det har varit väldigt mycket av experimenterande. Nu ska ni verkställa reformen om sfi-peng och sfi-bonus. Det är ett massexperimenterande. Sfi-bonus ska ni införa trots att de utvärderingar som gjorts pekar mot att det inte ger bättre resultat. Nej, resurserna borde i stället användas för att bli bättre på att specialisera, individualisera och yrkesanpassa de svenskundervisningar som finns.

Vi socialdemokrater ser gärna att man gör det som en del av det statliga ansvaret så att vi samlar resurserna på samma nivå. Kanske Arbetsförmedlingen ska vara ansvarig för det, så att vi har resurserna och tidigt och snabbt kan genomföra etableringen så att man kommer i gång så fort som möjligt.

Valideringen är ett stort problem. Det spretar som sagt fortfarande; vi vill se en annan ordning. Vi vill peka ut en myndighet som får ett särskilt förordnande att samordna all form av validering, både för dem som har yrkeskompetens eller gymnasiekompetens och för dem som har högre utbildning. Vi måste ha tydligare direktiv, kvalitetssäkra dem och göra dem rättssäkra. Då behövs det en starkare styrning och samordning.

Beträffande reformen kan vi konstatera att det är bra att Arbetsförmedlingen får ett tydligare ansvar. Det är också bra att den här regeringen till sist vaknar upp och inser att man inte kan dränera Arbetsförmedlingen på resurser. När människor har vänt sig till Arbetsförmedlingen har de inte fått det kvalificerade stöd som de har rätt till för att komma i arbete. Det gäller inte bara nyanlända, utan det gäller alla som hamnat i en svår situation med arbetslöshet i krisen och även tidigare. Det är bra att man inser att det kommer att behövas resurser för att klara en snabb etablering.

Anf. 15 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Fru talman! Tillbaka till frågan om lots: Det är valfritt om man vill ha lots eller inte. Väljer man en lots som man märker vill få in en på ett arbete som man är överkvalificerad för samtidigt som man har en etableringsplan som innehåller etableringsinsatser som inte alls pekar åt det håll som lotsen vill föra en är det alltid möjligt för den enskilde att backa ur. Jag är övertygad om att i ett lotssystem där man upphandlar efter meriter kommer den enskilde att ha möjlighet att bedöma vilken lots som verkar vettig och vilken lots som verkar ge det stöd och den hjälp som den enskilde behöver.

Det finns ingen som tvingas välja lots, utan lots är ett sätt att föra in en kontakt in till samhället, ett socialt kontaktnät utöver myndigheter. Det är alldeles för mycket myndighetskontakter för de nyanlända. Nå-

gonstans måste det civila samhället, och i det här fallet är en lots en del av det, få en möjlighet att komma in så att den enskilde får en annan kontakt än det som man möter i myndighetspersonal. Men det kommer som sagt att vara valfritt om man vill ha en lots eller inte, och man kan alltid lämna eller byta i den mån man vill det.

Vi håller med om att sfi ska individualiseras. Jag tror att sfi-peng är ett bra sätt att se till att den enskilde själv kan välja utbildning. Det uppmuntrar i sin tur till olika typer av svenska för invandrare. Jag ser gärna yrkessvenska eller företagarsvenska, och detta kan skapas med hjälp av en sfi-peng.

Luciano menar att de problem vi beskriver inte kommer att lösas med propositionen om etableringar. Jag vill påpeka att propositionen kommer att lösa många av problemen. Det är bara en början, inte ett slut, utan mer måste göras.

Det här är inga nya problem. Detta var verklighet redan 1994 – för att ta den senaste period Socialdemokraterna styrde. Åren 1994–2006 diskuterade vi alla dessa problem, men ingen socialdemokratisk regering tog initiativ till att försöka förbättra och förändra. Nu tar vi ett initiativ. Vi har suttit i tre år, snart fyra, och nu finns det en proposition på plats. Det här måste få implementeras och genomföras innan vi vet vad som fungerar eller inte.

Det finns ingenting som säger att reformer inte kan förändras med tiden, beroende på hur de faller ut. Det kommer att vara viktigt att följa upp detta arbete. Därför är det viktigt att staten tar över huvudmannansvaret, och Arbetsförmedlingen utpekas som den ansvariga myndigheten.

I övrigt när det gäller validering och samordning har Högskoleverket och yrkeshögskolan ett samordnande ansvar. Där har vi det samordnande ansvar som Luciano Astudillo efterfrågar. Jag menar fortfarande att systemet behöver bli bättre. Det pågår ett utvecklingsarbete på detta område. Det kommer att vara bra både för den enskilde och för samhället i stort när vi blir effektivare på att validera och bättre förstår de utländska akademiska utbildningarna.

Detta arbete pågår, Luciano Astudillo. Låt oss följa upp det, så får vi se hur det så småningom faller ut.

Anf. 16 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Jag tror inte att det tjänar syftet att peka ut vems fel allting har varit. Det blir en debatt på låg nivå. Jag tror att det är bättre att ta ansvar och se: Hur går vi vidare? Där säger vi att det är bra att Arbetsförmedlingen får ett tydligt ansvar för etableringen. Men så pekar vi på alla de brister som finns i den reform som genomförs. Ett steg framåt legitimerar inte att vi samtidigt tar flera steg tillbaka – lotssystemet, sfi-bonussystemet, att man dränerat Arbetsförmedlingen på resurser för att kunna erbjuda kvalitativa yrkesutbildningar, att man har ganska låga utbildningsambitioner och att det är alldeles för lite kompletterande utbildningar trots att den här gruppen är så stor.

För att sammanfatta det regeringen gör med sina etableringsplaner och sin politik kan man känna att det inte kommer att gå så mycket bättre. Utan ett system för en fungerande nationell kvalitetssäkrad validering, utan resurser till Arbetsförmedlingen för aktiva insatser, utan tillräckliga utbildningsinsatser och med ett sfi-system som fortfarande är i

fas med de reformer som genomförs kan man diskutera om detta kommer att leda till att vi når framgång framöver.

Det är viktigt att ni börjar fundera på alla de brister som Jusek pekade på inför debatten och inför genomförandet, börja lyssna och ta till er, eller så kan vi hoppas på att det blir ett rödgrönt maktskifte den 19 september.

Avslutningsvis vill jag önska talmannen och Sabuni en trevlig valborg.

Anf. 17 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Fru talman! Jag håller med Luciano Astudillo om att vi ska ha hålla debatten på ett seriöst plan och att vi ska kritisera det som inte fungerar. Också de nya reformerna får man gärna kritisera, men låt då kritiken vara relevant.

Denna regering har avsatt mer resurser till validering och utveckling av valideringssystem. Denna regering har, jämfört med tidigare regering, byggt ut kompletterande utbildningar. Denna reform kostar 1 miljard kronor. En stor del kommer att gå till Arbetsförmedlingen för att man ska kunna hjälpa den målgrupp som vi nu diskuterar och som är viktig för vårt samhälle.

Ska debatten föras på en vettig nivå, kritisera då det som är värt att kritisera. Men kom inte och säg att ingenting görs och att allting går bakåt!

Alla har fått mer pengar för att göra det vi vet behövs för att etableringen i vårt samhälle ska påskyndas. Detta måste Luciano Astudillo erkänna. Sedan är det så att detta tar tid att bygga upp. Det tar tid att utveckla det och att se resultat. Men jag är övertygad om att de nycklar som behövs för att påskynda etableringen på arbetsmarknaden för nyanlända nu är på plats. Sedan kommer det alltid att behövas mer, och vi kommer att jobba mer.

Jag vill bara säga till väljarna därute: I tolv år satt den socialdemokratiska regeringen utan att detta gjordes. I tre år, snart fyra, har vi suttit, och detta finns nu på plats. Vem har trovärdighet när det gäller att göra skillnad i integrationspolitiken, oppositionen eller sittande regering?

Svaret är tydligt, då en lagstiftning finns på plats och alla myndigheter har resurser. Och vi har gett konkreta direktiv om hur man ska jobba med den målgrupp som är så väldigt viktig för vårt samhälle och för välfärden i framtiden.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Hänvisning av ärende till utskott

Föredrogs och hänvisades
Motion
2009/10:T9 till trafikutskottet

6 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Motioner
med anledning av prop. 2009/10:180 Nya rättsmedel på upphandlings-
området
2009/10:Fi12 av Thomas Östros m.fl. (s)

med anledning av prop. 2009/10:205 Kontroll av produkter med dubbla
användningsområden
2009/10:U17 av Urban Ahlin m.fl. (s, v, mp)

7 § Anmälan om interpellation

Anmäldes att följande interpellation framställdes

den 29 april

2009/10:356 ROT-avdrag för flerfamiljsfastigheter och skolor
av *Monica Green* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

Interpellationen redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabb-
protokoll tisdagen den 4 maj.

8 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 29 april

2009/10:774 Möjligheterna att få en hyresrätt
av *Carina Moberg* (s)
till statsrådet Mats Odell (kd)

den 30 april

2009/10:775 Torslunda forskningsstation
av *Krister Örnfjäder* (s)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2009/10:776 Stöd till de regionala flygplatserna vid allvarliga händelser
av *Carina Adolfsson Elgestam* (s)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2009/10:777 Utredningstiden för misshandel av barn
av *Carina Adolfsson Elgestam* (s)
till justitieminister *Beatrice Ask* (m)

Prot. 2009/10:113
30 april

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 4 maj.

9 § Kammaren åtskildes kl. 10.00.

Förhandlingarna leddes av tredje vice talmannen.

Vid protokollet

KARI HASSELBERG

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Anmälan om inkommet protokollsutdrag från utskott.....	1
2 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
3 § Svar på interpellation 2009/10:333 om satsning på förnybar energi i Sydafrika	2
Anf. 1 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m).....	2
Anf. 2 ANDERS YGEMAN (s).....	3
Anf. 3 CARL B HAMILTON (fp).....	4
Anf. 4 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m).....	5
Anf. 5 ANDERS YGEMAN (s).....	6
Anf. 6 CARL B HAMILTON (fp).....	7
Anf. 7 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m).....	7
Anf. 8 ANDERS YGEMAN (s).....	8
Anf. 9 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m).....	9
4 § Svar på interpellation 2009/10:320 om tillvaratagande av nyanländas kompetens	9
Anf. 10 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp).....	9
Anf. 11 LUCIANO ASTUDILLO (s).....	11
Anf. 12 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	12
Anf. 13 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp).....	13
Anf. 14 LUCIANO ASTUDILLO (s).....	14
Anf. 15 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp).....	15
Anf. 16 LUCIANO ASTUDILLO (s).....	16
Anf. 17 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp).....	17
5 § Hänvisning av ärende till utskott	17
6 § Bordläggning.....	18
7 § Anmälan om interpellation	18
8 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	18
9 § Kammaren åtskildes kl. 10.00.	19